

Vrienden van het Airborne Museum

NIEUWSBRIEF No. 15

JULI 1984

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
telefoon 085 - 337710

Redactie:
Drs.R.P.G.A. Voskuil

Beste Vrienden,

Hoewel er reeds veel is gepubliceerd over de Slag bij Arnhem, bestaan over bepaalde gebeurtenissen soms sterk afwijkende versies, werd er aan andere zaken of voorvallen geen of nauwelijks aandacht besteed of blijkt gedetailleerde informatie over verschillende situaties te ontbreken. Soms ook moeten, op grond van nieuwe gegevens, visies op bepaalde gebeurtenissen worden herzien. Door middel van onze mini-stories en de informatie van onze leden die hierop reageren, proberen we juiste gegevens te verwerven en vast te leggen, zo mogelijk onbekende of onduidelijke situaties te belichten en de documentatie aan te vullen.

Het museum heeft de beschikking over een waardevolle collectie, maar toch ontbreken nog diverse attributen of is exposeren op de gewenste wijze nog niet mogelijk. De Vereniging hoopt op dit gebied het Museum te kunnen steunen. Zo hopen we binnenkort een nieuwe vitrine over te kunnen dragen, waarin speciaal aandacht geschonken zal worden aan de Airlanding Brigade.

Bovengenoemde activiteiten zijn erop gericht het gebeuren in september 1944 in woord en beeld vast te leggen. Door het stimuleren van het Museum-bezoek tijdens allerlei evenementen, het uitgeven van route-beschrijvingen en het educatief "scholen-project", willen we de kennis en het inzicht bij de ouderen en de jongeren vermeerderen. De Slag om Arnhem was een onderdeel van de strijd die geleverd werd om ons land en volk te bevrijden van de Nazi-dictatuur, van een totalitair systeem. Veel jonge mannen uit bevriende landen gaven, samen met veel burgers, hun leven. Anderen overleefden deze strijd, maar waren lichamelijk of geestelijk gewond of verminkt. De geschiedenis is niet een zaak van het verleden. In onze tijd moet aan die historie verder vorm gegeven worden. Het Airborne Kerkhof, het Airborne Museum en de jaarlijkse herdenking van de Slag bij Arnhem herinneren ons aan de verplichting de zo bloedig verworven vrijheid en vrede niet te verkwanselen, doch er behoedzaam en vastberaden mee om te gaan.

J. Smits, voorzitter.

Uitgave van wandel-, fiets- en autogidsjes.

Onze vereniging heeft een drietal gidsjes uitgegeven voor het gebied waar in september 1944 de slag om Arnhem woedde.

Het wandelgidsje leidt langs een deel van de "perimeter", het hoefijzervormige gebied in het westelijk deel van Oosterbeek, dat de Engelsen tussen ca. 19 en 25 september 1944 bezet hielden.

Het fiets- en autogidsje bevatten beide een route door Oosterbeek, Arnhem, Driel, Heelsum en Wolfheze.

De drie gidsjes vermelden naast krijgsgeschiedkundige gegevens ook informatie over natuur en landschap langs de route. Ze werden samengesteld door de heren C.Schimmel en C.van Roekel uit Oosterbeek. De bewegwijzering werd verzorgd door onze leden, de heren Risseeuw en Wichard. Het gidsje met de wandelroute kost 30 cent en de gidsjes met de fiets- en autoroute kosten één gulden. Van het wandelgidsje is inmiddels ook een Engelse vertaling verschenen.

Grote gift voor onze Vereniging.

Een van onze leden, die onbekend wenst te blijven, heeft onze Vereniging een bedrag van f 500,- geschonken. Wij zijn hem hiervoor zeer erkentelijk.

Programma van de 40e herdenking van de Slag bij Arnhem.

Woensdag 19 september: Ca. 20.00 uur: Aankomst van de Britse en Poolse pelgrims bij het Gemeentehuis in Oosterbeek.

Donderdag 20 september: 15.00 uur: Officiële openingsplechtigheid in de Grote kerk te Arnhem.

Vrijdag 21 september: 18.00 uur: Algemene Jaarvergadering van de Arnhem Veterans Club in De Rijnkom te Renkum.

18.00 uur: Eucharistieviering in de openlucht, alleen voor de Poolse pelgrims, gevolgd door om 19.00 uur: Reunie Poolse veteranen in café Bulte te Driel.

20.00: Reunie Arnhem-veteranen, zonder introducees, in de Rijnkom te Renkum.

Zaterdag 22 september: 08.30 uur: Verzamelen bij het Gemeentehuis Arnhem voor de kranslegging bij het monument op het Airborne Plein (Berenkuil) bij de Rijnbrug.

10.00 uur: Officiële receptie in het Huis der Provincie. De veteranen zullen een geschenk aanbieden.

12.00 uur: Dropping op de Ginkelse Heide door het 10de Bataljon Parachutisten.

Na de dropping is er een korte herdenkingsdienst bij het monument op de Ginkelse Heide.

15.00 uur: Eucharistieviering in de openlucht, gevolgd door een kranslegging bij het Poolse monument te Driel.

18.30 uur: Eucharistieviering in de R.K. Kerk, Utrechtseweg 129 te Oosterbeek. Tijdens deze dienst zal een kruisbeeld, dat in september 1944 door Mr. E. Collinge in uiterste nood werd meegenomen, door hem persoonlijk worden teruggebracht en een vaste plaats krijgen in het kerkgebouw.

20.00: Taptoe op het Marktplaatsje te Oosterbeek.

20.00: Social Evening in de Rijnhal te Arnhem.

Zondag 23 september: 09.00 uur: Kerkdienst in de N.H. Kerk aan de Benedendorpsweg te Oosterbeek. Voorgangers: Rev. L.E. Phillips en Ds. Ponsteen.

11.00 uur: Herdenkingsdienst, georganiseerd door het Airborne Forces Security Fund, op het Airborne Kerkhof te Oosterbeek.

14.00 uur: Boottocht op de Rijn voor pelgrims en genodigden.

20.00 uur: Openluchtconcert bij het Airborne Museum door de Engelse zangeres Vera Lynn.

Maandag 24 september: Vertrek van de Britse en Poolse gasten.

Speciaal poststempel.

Ter gelegenheid van de veertigste herdenking van de Slag om Arnhem, heeft onze Vereniging door de P.T.T. een speciaal poststempel laten vervaardigen. Alle post, die in de periode van 25 augustus tot 27 september het districtspostkantoor in Arnhem passeert, zal worden voorzien van deze stempelvlag.

Aan alle leden van onze Vereniging zal gratis een speciale herdenkingsenveloppe worden aangeboden, welke is voorzien van dit stempel. Voor andere belangstellenden zal deze enveloppe, die in een beperkte aantal wordt gemaakt, voor f 5,- te koop zijn.

"Airborne Memorial Award" voor radio-zendamateurs.

In september 1979 stelden de in de gemeente Renkum wonende gelicentieerde radio-zendamateurs "The Airborne Memorial Award" in. Amateurs van buiten de gemeente kunnen dit getuigschrift tegen een geringe vergoeding aanvragen zodra zij via de ether een aantal contacten hebben gelegd met verschillende zendamateurs van deze groep.

Het "Award" bestaat uit een kaart van de gemeente Renkum, waarop o.a. de landingsterreinen, Hartenstein, de Oude Kerk en het Airborne Kerkhof zijn aangegeven. Foto's die betrekking hebben op deze plaatsen omringen de kaart. De opbrengst en de eventuele extra stortingen komen ten goede aan het Airborne Forces Security Fund in Engeland. Sekretaris van de radio-zendamateurs is de heer P. Poot, Benedendorpsweg 79, Oosterbeek.

Holt's "Battlefield Guide Market-Garden" verschenen.

Onlangs verscheen een Engelstalige, geïllustreerde, gids voor de slagvelden van "Market-Garden". Deze gids werd geschreven door Mr. and Mrs. Holt, die eerder soortgelijke gidsen hadden samengesteld voor de slagvelden van Yperen in West-Vlaanderen (Eerste Wereldoorlog) en voor Normandië. Deze nieuwe "Battlefield Guide Market-Garden" bevat een drietal routes die per auto kunnen worden afgelegd.

De eerste route loopt geheel over de voormalige gevechtsterreinen bij Arnhem. De strijd in de Betuwe (Driel, Heteren) en bij Nijmegen en Groesbeek staan centraal bij de tweede route. De derde route is gewijd aan de acties in het gebied van Grave en Eindhoven en de weg tussen Eindhoven en het Maas-Scheldekanaal. Van alle speciale punten langs de routes

geeft de gids een korte en duidelijke historische beschrijving. Verder bevat de gids een beknopt historisch overzicht van de gebeurtenissen van september 1944 en informatie die van nut kan zijn bij een verblijf in het gebied van "Market Garden". De gids verscheen bij de uitgeverij Leo Cooper en kost £2.95.

Brian Urquhart in het Airborne Museum (foto: B. de Reus).

Brian Urquhart bezoekt het Airborne Museum.

Op zondag 24 juni j.l. bezocht Mr. Brian E. Urquhart het Airborne Museum. In 1944 was de toen 25-jarige Brian Urquhart "Chief Intelligence Officer" op het hoofdkwartier van het "First Allied Airborne Corps". Hij waarschuwde dat de Duitse weerstand in het gebied bij Arnhem veel krachtiger zou zijn dan werd aangenomen. Maar ondanks het feit dat luchtverkenningen zijn vermoeden bevestigden, werden zijn adviezen genegeerd.

Na de oorlog kwam Urquhart in dienst bij de Verenigde Naties. Sinds 1974 is hij Onder Secretaris-Generaal voor bijzondere politieke aangelegenheden.

Themadag een groot succes.

Begunstigd door zeer goed weer werd onze themadag een groot succes. Ongeveer 100 leden namen deel en veel waardering viel ten deel aan de organisatoren. Helaas moesten door allerlei omstandigheden een aantal geïnteresseerden verstek laten gaan en kwamen verzoeken deze dag in het najaar te herhalen. Bij voldoende deelname (minimaal 25 personen) zal dit op 13 oktober plaatsvinden. Het programma zal in ongewijzigde vorm herhaald worden. Ook de financiële regeling blijft dezelfde. Zie nieuwsbrief nr 14.

Nieuwe Museum-dassen verkrijgbaar.

Sinds kort zijn er in het Airborne Museum nieuwe Museum-dassen te koop. De dassen, met Pegasus-emblemen en met het wapen van de gemeente Renkum, zijn verkrijgbaar in de kleuren bruin, blauw en groen. Prijs f 19,50.

Herinneringspenning in brons.

Ter gelegenheid van de 40e herdenking is er een beperkt aantal, genummerde, herdenkingspenningen in Engeland geslagen. Hiervan is een gering aantal voor f 39,- te koop in het Museum.

"Airborne-wine".

Een van de vele initiatieven, die rond de veertigste herdenking van de Slag om Arnhem zijn ontwikkeld, is de introductie van een "Airborne-wine" met een speciaal herinnerings-etiket. De Edese wijnkopers Rijksems en De Frel brengen deze Rhône-wijn in de handel. Het etiket draagt de symbolen van verschillende eenheden, die aan de luchtlanding in 1944 deelnamen, alles in de originele kleuren.

Een deel van de opbrengst zal ten goede komen aan de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum.

Heruitgave van het boek "Die Dag in September".

Die dag in september, om precies te zijn zondag 17 september 1944, raakte onderwijzeres Hendrika van der Vlist midden in het oorlogsgeweld. Haar ouderlijk huis, hotel "Schoon-oord" in Oosterbeek kwam door de luchtlandingen plotseling in de frontlinie te liggen en veranderde in een noodhospitaal, waarin honderden Engelse en Duitse gewonden werden verpleegd. Hendrika van der Vlist bleef er bijna tot het eind van de strijd en hielp, samen met nog enkele burgers, onvermoeibaar bij het verzorgen van de gewonden.

Tijdens deze turbulente dagen maakte Hendrika van der Vlist korte dagboek aantekeningen, die zij gedurende de evacuatie uitwerkte tot een verhaal. Door omstandigheden duurde het tot 1975 voor het manuscript in druk werd gegeven. Nu, in 1984, verscheen een heruitgave. Aan het oorspronkelijke dagboek is na de oorlog niets toegevoegd of veranderd. Daardoor heeft dit indringende en ontroerende verhaal niets aan authenticiteit ingeboet.

"Die Dag in September", door Hendrika van der Vlist, verscheen bij de Gooise Uitgeverij in Weesp. Prijs f 19,50.

Nieuw boek: "Echoes from Arnhem".

Als een van de belangrijkste oorzaken van het mislukken van de Slag om Arnhem wordt altijd het falen van de radioverbindingen genoemd. De auteur van het zojuist verschenen boek "Echoes from Arnhem", Lewis Golden, acht dit zwaar overdreven.

Lewis Golden, die in september 1944 adjudant was bij de "1st Airborne Signals", beschrijft in het eerste deel van zijn boek de opbouw en organisatie van de Airborne verbindingsstroepen, vanaf het moment dat zij in 1942 werden gevormd. Ruime aandacht wordt besteed aan de rol die de "Airborne Signals" speelden tijdens de operaties in Noord-Afrika, Sicilië en Italië. Veel van de gebreken aan de gebruikte radioapparatuur werden toen al onderkend, maar helaas resulteerde dit niet altijd in het aanbrengen van verbeteringen. Een extra handicap voor de verbindingsstroepen van de Airborne Divisies was dat zij evenals hun apparatuur tijdens luchtlandingen meestal verspreid neerkwamen. Vaak werd bovendien een deel van de apparatuur beschadigd of kwam in het geheel niet aan. Golden analyseert hoe deze en andere problemen de Slag om Arnhem hebben beïnvloed. Verschillende radioverbindingen faalden en hij gaat na wat de oorzaak daarvan was. Maar hij concludeert ook dat de verbindingen in feite beter waren dan altijd is aangenomen. Golden beperkt zich in zijn beschouwingen over Arnhem niet tot de rol van de verbindingsstroepen, maar hij geeft ook een kritische analyse van de gehele operatie en haar voorgeschiedenis. "Echoes from Arnhem" verscheen bij uitgeverij William Kimber in Londen en kost £10.50.

De drie 17-ponders bij het Museum.

De geschiedenis van de drie 17-ponders die rondom het Museum staan zal onderwerp worden van een mini-story.

Leden, die over deze kanonnen inlichtingen kunnen geven, worden verzocht dit te doen bij het Museum t.a.v. C. van Roekel.

De volgende Nieuwsbrief (nr 16) verschijnt in oktober.